

Mijn column nummer 366

Ik schreef deze column samen met Gerben van der Sterren van TTE Consultants

Het EMK-terrein

Gisteren hebben de Staat der Nederlanden en de Gemeente Krimpen aan den IJssel een koopovereenkomst voor het EMK-terrein ondertekend. De Staat kocht het terrein in het verleden na een bodemsanering. Door de gekozen variant isoleren, beheersen en controleren was het terrein ongeschikt voor enig gebruik. Aankoop door de Staat leek de beste garantie om het terrein voor eeuwig onbenut te laten.

Het EMK-terrein heeft de gemoederen lange tijd beziggehouden. In de Kleine Gifatlas van (Vrij) Nederland van 19 maart 1983 werd een 'gif-top-dertig' van meest vervuilde plaatsen van Nederland gepubliceerd. Het EMK-terrein prijkte bovenaan op nummer 1. Het terrein herbergt twee erfenissen: van de koolteerchemie en van het inzamelen van chemisch afval. De koolteerchemie was de gebruikelijke chemie toen de geïndustrialiseerde wereld vooral kolen als energiedrager benutte als bron van energie. Een bijproduct was de koolteer, die door destillatie in verschillende producten werd gescheiden. Het inzamelen van chemisch afval was wellicht al een teken aan de wand dat het slecht ging met de Exploitatie Maatschappij Krimpen.

Na de bodemsanering in 1991 begon het grondwater binnen de aangebrachte kuip geleidelijk te stijgen. Pas vele jaren later is gebleken wat daarvan de oorzaak was. Door ophogingen rond het EMK-terrein was de grondwaterspiegel buiten het terrein fors gestegen. Het grondwater sijpelde bij hoge grondwaterstanden over de bovenzijde van de damwand de geïsoleerde kuip in. Door de hoge waterstanden binnen de kuip moesten bij de damwanden aanvullende maatregelen worden getroffen en moest veel meer water worden gezuiverd dan waarop in het begin werd gerekend.

De damwanden en de waterzuivering waren aan groot onderhoud toe. Ondertussen had de gemeente behoefte gekregen aan extra bedrijfsterreinen, vooral voor de maritieme industrie. Na flink puzzelen en fondsen werven bleek het bestuurlijk, technisch en financieel mogelijk om het terrein functiegericht te saneren en opnieuw in gebruik te gaan nemen als bedrijventerrein. Zo komt een einde aan de roemruchte geschiedenis van een vervuild terrein. Om iedere associatie met het giftige verleden te vermijden krijgt het terrein een nieuwe naam: de Stormpolderdijk.

Misschien zijn we in het verleden in bepaalde gevallen te optimistisch geweest om verontreiniging niet te verwijderen maar in te pakken. Er gebeurt zoveel in onze dichtbevolkte polder dat je daar bij het ontwerpen van isolerende voorzieningen onmogelijk ten volle rekening mee kunt houden. Het is daarom verstandig om de zogeheten IBC-locaties stuk voor stuk onder de loep te nemen. Wellicht zijn oplossingen vergelijkbaar met die voor het EMK-terrein breder toepasbaar.

De historie van het EMK-terrein en ongeveer vijftig andere bodemsaneringslocaties is prachtig samengevat in het onlangs verschenen boek 'Giflandschap *Rivisited*'. Daarin staan bijzondere foto's van Wout Berger, die de landschappen vijftig jaar geleden fotografeerde en dat onlangs herhaalde, vanuit ongeveer dezelfde positie. Een aanrader om de Kerstvakantie door te komen!